

ŠKOLSKA RAZINA NATJECANJA IZ GEOGRAFIJE 2026.

Razred ili kategorija natjecanja: ispit za 5. razred

Zaporka

--	--	--	--	--	--

Broj postignutih bodova____/ 50

Potpis članova Školskoga povjerenstva:

1. _____

2. _____

3. _____

Mjesto i nadnevak: _____

Zadatke je potrebno rješavati prema uputi ispred svake skupine zadataka. Za rješavanje zadataka predviđeno je 75 minuta.

Odgovori se upisuju kemijskom olovkom s plavom tintom koja se ne briše. Ako se upotrebljava obična olovka ili kemijska crvene ili koje druge boje tinte (osim plave), učenik će se diskvalificirati. Pri rješavanju ispita treba primijeniti jezičnu normu hrvatskoga standardnog jezika, posebice treba poštovati pravopisna pravila o pisanju velikoga i maloga početnog slova geografskih imena.

Odgovori učenika trebaju biti čitljivo napisani pisanim slovima, jedino je u zadatcima u kojima je odgovor jedno slovo dopuštena upotreba čitljivo napisanoga velikog tiskanog slova. Tijekom pisanja ispita ne smije se koristiti ničim osim navedenim priborom za pisanje. Ova odredba podrazumijeva da natjecatelji ne smiju kod sebe (na sebi, ispod sebe, u svojoj odjeći i slično) imati predmete koji na bilo koji način mogu dovesti u sumnju pravilnu provedbu natjecanja. Učenici se ne smiju služiti atlasom, zidnom kartom, kalkulatorom ni računalom.

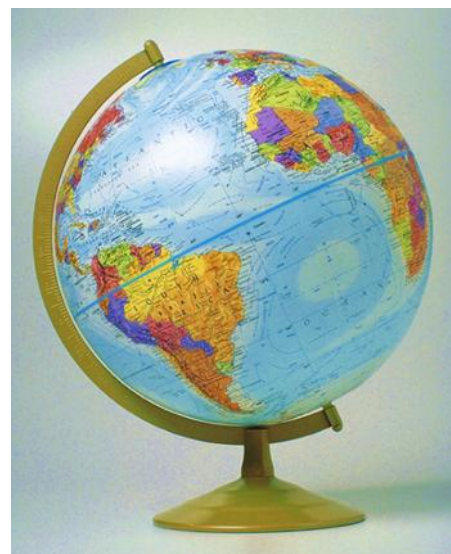
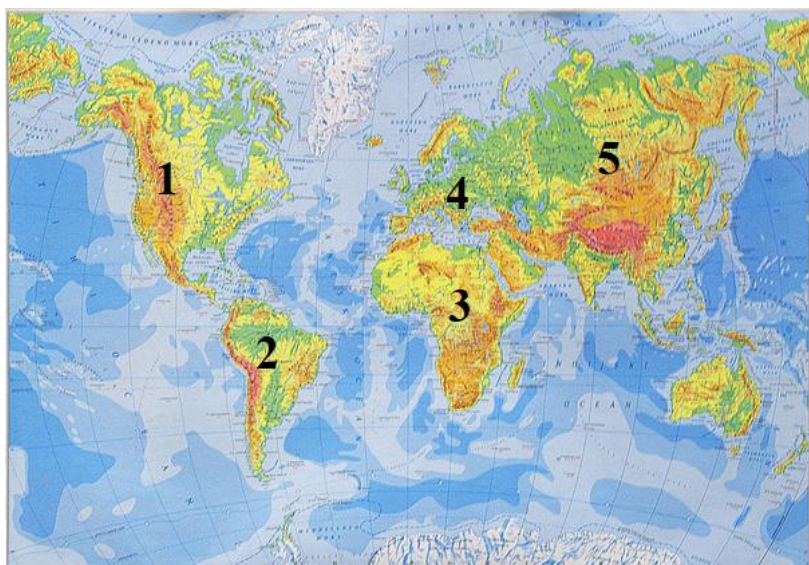
Kartografski i grafički prilozi nužni za rješavanje zadataka sastavni su dio ispita. Učenicima se dopušta pisanje po marginama i po praznim stranicama ispitnoga materijala bez oduzimanja bodova i/ili diskvalifikacije.

Tijekom pisanja ispita natjecatelj se može koristiti papirom formata A4 koji mu dodjeljuje Školsko povjerenstvo i ovjerenim pečatom škole. Nakon završetka pisanja taj se papir predaje Školskomu povjerenstvu i čuva s drugom dokumentacijom natjecatelja.

Potpuno pravilno riješeni zadatci, prema uputi za rješavanje, vrednuju se jednim, dvama ili trima bodovima. U djelomično ispravno riješenim zadatcima boduju se ispravno riješene čestice, ako nije bilo ispravaka odgovora u tim česticama. Netočno se riješeni zadatci, naknadno ispravljeni odgovori i odgovori napisani u zagradama te bilo koje kombinacije točnoga i netočnoga odgovora ne vrednuju.

Nakon isteka vremena za rješavanje zadataka ispit preuzima Školsko povjerenstvo.

SLJEDEĆA ČETIRI ZADATKA RIJEŠITE S POMOĆU GRAFIČKIH PRILOGA. U SVAKOME ZADATKU JEDAN JE TOČAN ODGOVOR. ZAOKRUŽITE SLOVO ISPRED TOČNOGA ODGOVORA.

1

1. Kojim je brojem na geografskoj karti označen kontinent koji je u cijelosti prikazan na globusu?

a) brojem 1

b) brojem 2

c) brojem 3

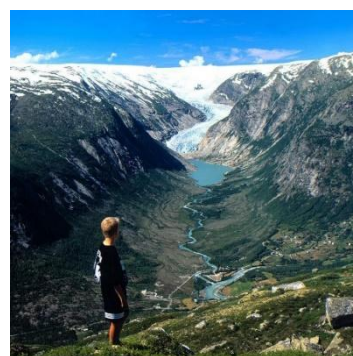
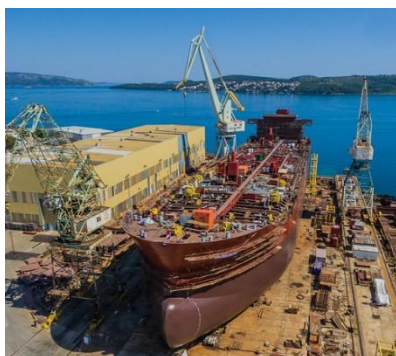
d) brojem 4

e) brojem 5

1

2

3

1

2. Kojim je brojem obilježena fotografija na kojoj je prikazan sadržaj koji proučava fizička geografija?

a) brojem 1

b) brojem 2

c) brojem 3

1

3. Kako nazivamo topografski znak koji je na priloženoj karti označen crvenom strelicom?

- a) autocesta
- b) kanal
- c) nasip
- d) vodovod
- e) željeznička pruga

1 : 25 000

1

4. Koju stranu svijeta prikazuje crvena strelica na satu?

- a) istok
- b) jug
- c) jugozapad
- d) sjeveroistok
- e) zapad

**U SLJEDEĆIM DVAMA ZADATCIMA JEDAN JE ODGOVOR TOČAN.
ZAKRUŽITE SLOVO ISPRED TOČNOGA ODGOVORA.**

1

5. Koliko iznosi približna površina Zemlje?

- a) 149 000 km
- b) 149 000 000 km²
- c) 510 000 000 km
- d) 510 000 000 km²
- e) 510 000 000 000 km

1

6. U kojemu se mjerilu izrađuje Hrvatska osnovna karta?

- a) 1 : 2 000
- b) 1 : 5 000
- c) 1 : 10 000
- d) 1 : 25 000
- e) 1 : 50 000

U SVAKOME OD SLJEDEĆIH ČETIRIJU ZADATAKA PO DVA SU TOČNA ODGOVORA. ZAOKRUŽITE SLOVA ISPRED TOČNIH ODGOVORA.

2	
---	--

7. Zašto je poznavanje geografije važno u svakodnevnom životu ljudi?

- a) Koristi se samo u školi i nema primjenu izvan nastave.
- b) Omogućuje lakše pamćenje povijesnih datuma i važnih bitaka.
- c) Pomaže ljudima da razumiju kako prirodni uvjeti utječu na način života i gospodarske djelatnosti.
- d) Pomaže u snalaženju u prostoru, planiranju putovanja i korištenju digitalnih karata.
- e) Služi isključivo za učenje imena država i glavnih gradova.

2	
---	--

8. Koje kontinente Staroga svijeta presijeca podnevnik koji je na preglednoj karti svijeta označen s 0°?

- a) Afriku b) Aziju c) Antarktiku d) Australiju e) Europu

2	
---	--

9. Koje su tvrdnje o veličini i smještaju kontinenata točne?

- a) Afrika je jedini kontinent koji se u cijelosti nalazi na južnoj polutci.
- b) Antarktika je najmanji kontinent i nalazi se oko Sjevernog pola.
- c) Azija je najveći kontinent na Zemlji i većim se dijelom nalazi na sjevernoj polutci.
- d) Europa je manja od Australije, ali se nalazi sjevernije od nje.
- e) Južna Amerika nalazi se u potpunosti na zapadnoj polutci.

2	
---	--

10. Koje su tvrdnje povezane s rotacijom Zemlje točne?

- a) Jedna potpuna rotacija Zemlje traje točno 365 dana.
- b) Posljedica rotacije Zemlje jest izmjena godišnjih doba.
- c) Rotacija Zemlje odvija se oko Sunca i uzrokuje promjene duljine godine.
- d) Rotacija Zemlje uzrokuje izmjenu dana i noći te različito lokalno vrijeme na Zemlji.
- e) Zemlja se okreće oko svoje osi sa zapada prema istoku, zbog čega Sunce prividno izlazi na istoku.

U SLJEDEĆEMU ZADATKU DOPUNITE REČENICU.

2

11. Točku na Zemlji čiji je smještaj 90° južno od ekvatora nazivamo _____ i smještena je na kontinentu čije je ime _____.

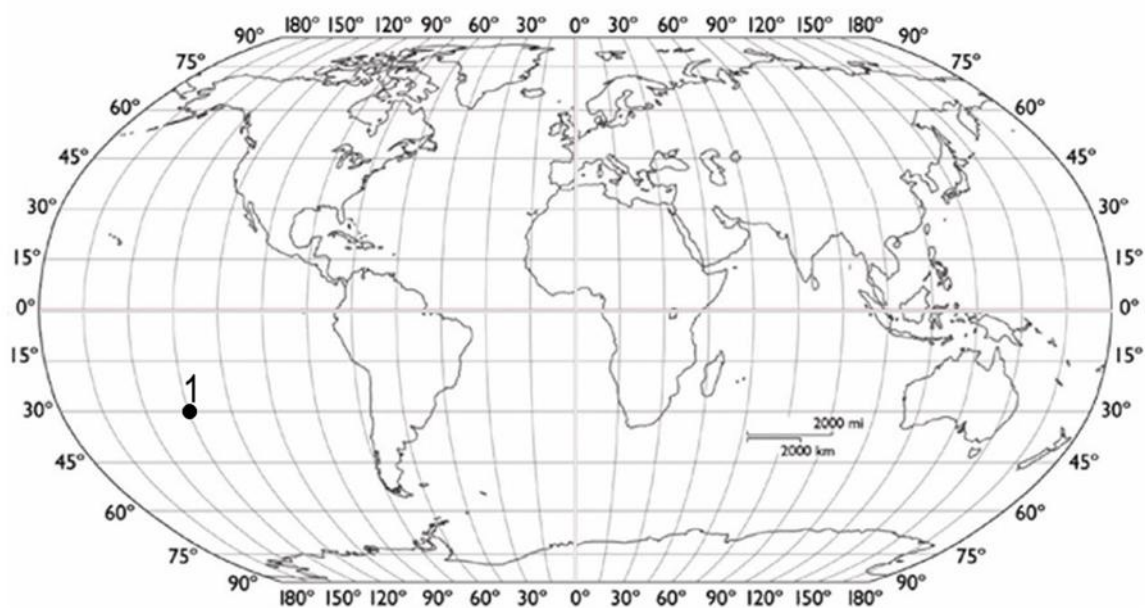
U SLJEDEĆEMU ZADATKU POVEŽITE POJMOVE UPISOM JEDNOG SLOVA IZ DESNOGA STUPCA NA SVAKU CRTU ISPRED OPISA U LIJEVOME STUPCU. DVA SE POJMA IZ DESNOGA STUPCA NE MOGU POVEZATI.

3

12. Povežite opise s pripadajućim oceanom.

_____ uz obale triju kontinenata, smješten na istočnoj polutki	A) Arktički ocean
_____ uz obale najvećeg i najmanjeg kontinenta Novog svijeta	B) Atlantski ocean
_____ uz obale četiriju kontinenata, na istočnoj i zapadnoj polutki	C) Indijski ocean
	D) Južni ocean
	E) Tihi ocean

SLJEDEĆA DVA ZADATKA RIJEŠITE S POMOĆU PRILOŽENE GEOGRAFSKE KARTE.

1

13. Odredite geografski smještaj mjesta koje je na priloženoj karti označeno brojem 1.

Mjesto je udaljeno _____ od ekvatora i _____ od početnog meridijana.

2

14. Označite na karti brojem 2 točku koja se nalazi 45° sjeverno i 165° istočno od točke 1.

Ime je kontinenta na kojemu se nalazi točka 2 _____.

U SVAKOME OD SLJEDEĆIH DVAJU ZADATAKA PO TRI SU POGREŠNA POJMA. PRONAĐITE IH I PREPIŠITE U PRVI STUPAC TABLICE, A UZ NJIH, U DRUGI STUPAC U ISTOME REDU, UPIŠITE TOČNE POJMOVE.

3

15. Pozorno pročitajte tekst o Hrvatskoj i Europskoj uniji i postupite prema uputi za rješavanje zadatka.

Europska unija gospodarska je zajednica 28 europskih država. Hrvatska je članica Europske unije od kolovoza 2013. godine. Učlanjenjem su građani Hrvatske dobili određena prava kao što su sloboda kretanja i stanovanja, školovanja, zapošljavanja i slično na području Europske unije. Jedna je od najvažnijih institucija Europske unije Vijeće Europske unije čije je sjedište u Luxembourg.

POGREŠAN POJAM (NETOČNA RIJEČ)	TOČAN POJAM (TOČNA RIJEČ)

3

16. Pozorno pročitajte tekst o orijentacijskim sustavima i postupite prema uputi za rješavanje zadatka.

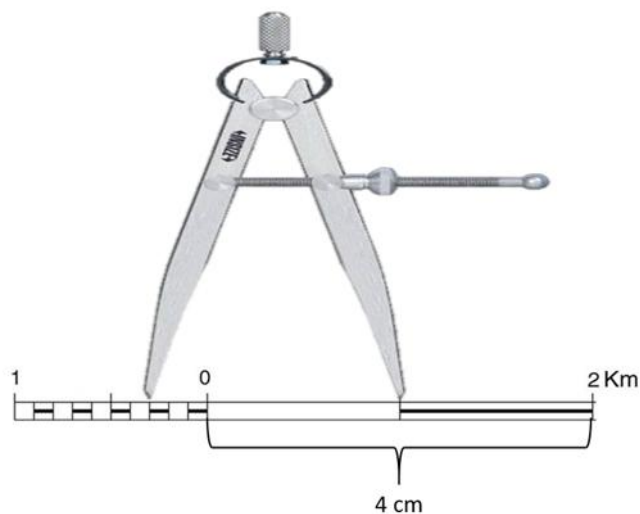
Suvremeni orijentacijski sustav koji radi na principu satelita nazivamo Geografski navigacijski satelitski sustav (GNSS). Najpoznatiji GNSS jest onaj proizveden u SAD-u i naziva se GPS. Kao odgovor na američki navigacijski satelitski sustav Rusija je uvela u upotrebu satelitski navigacijski sustav BEIDOU (BeiDou). Na prostoru Europske unije u upotrebi je sustav koji je dobio naziv po fizičaru Koperniku.

POGREŠAN POJAM (NETOČNA RIJEČ)	TOČAN POJAM (TOČNA RIJEČ)

SLJEDEĆA TRI ZADATKA RIJEŠITE S POMOĆU GRAFIČKIH PRILOGA.

1

17. Kolika je udaljenost u prirodi označena navigacijskim šestarom na grafičkome mjerilu?

2

18. S pomoću grafičkoga mjerila odredite brojčano mjerilo.

Prostor za računanje.

Brojčano mjerilo je _____.

U podjeli geografskih karata prema mjerilu karta izrađena u navedenome mjerilu pripada skupini čiji je naziv _____.

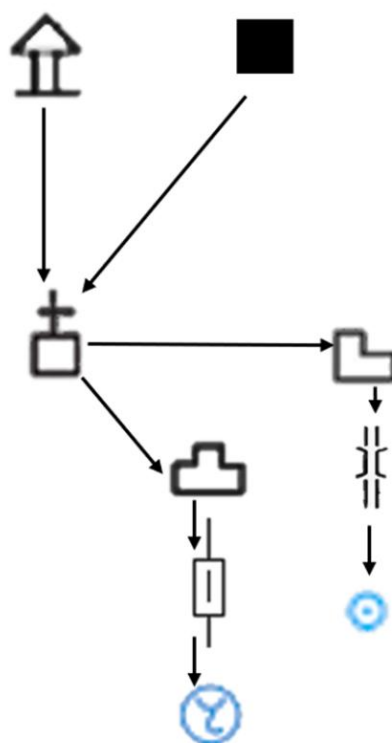
3

19. Mihovil je krenuo od kuće prema samostanu u smjeru _____

(napišite cjeloviti naziv strane svijeta).

Potom je nastavio put prema ruševini u smjeru _____ (napišite cjeloviti naziv strane svijeta).

Naposljetku je prešao preko mosta i stigao do _____.

**SLJEDEĆI ZADATAK RIJEŠITE S POMOĆU PRILOŽENIH ISJEČAKA
GEOGRAFSKIH KARATA.**

3

20. Na priloženim kartama prikazana su tri načina prikazivanja reljefa. U pravokutnike desno od karata upišite odgovarajuće **slovo** koje označuje način prikazivanja reljefa na toj karti. Pazite, jedno je slovo višak.

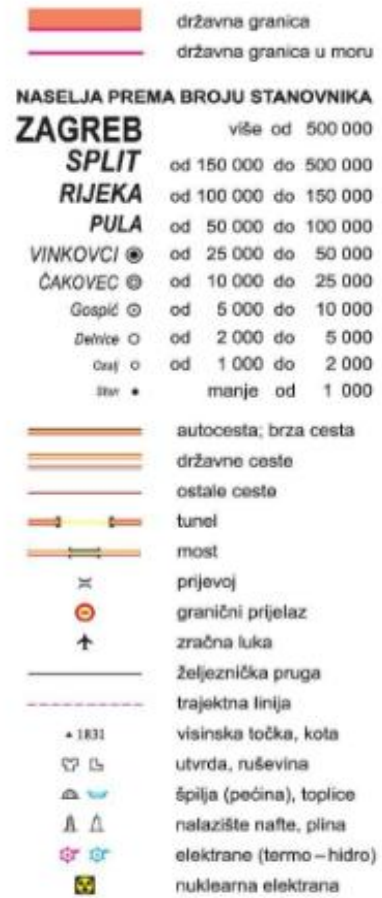
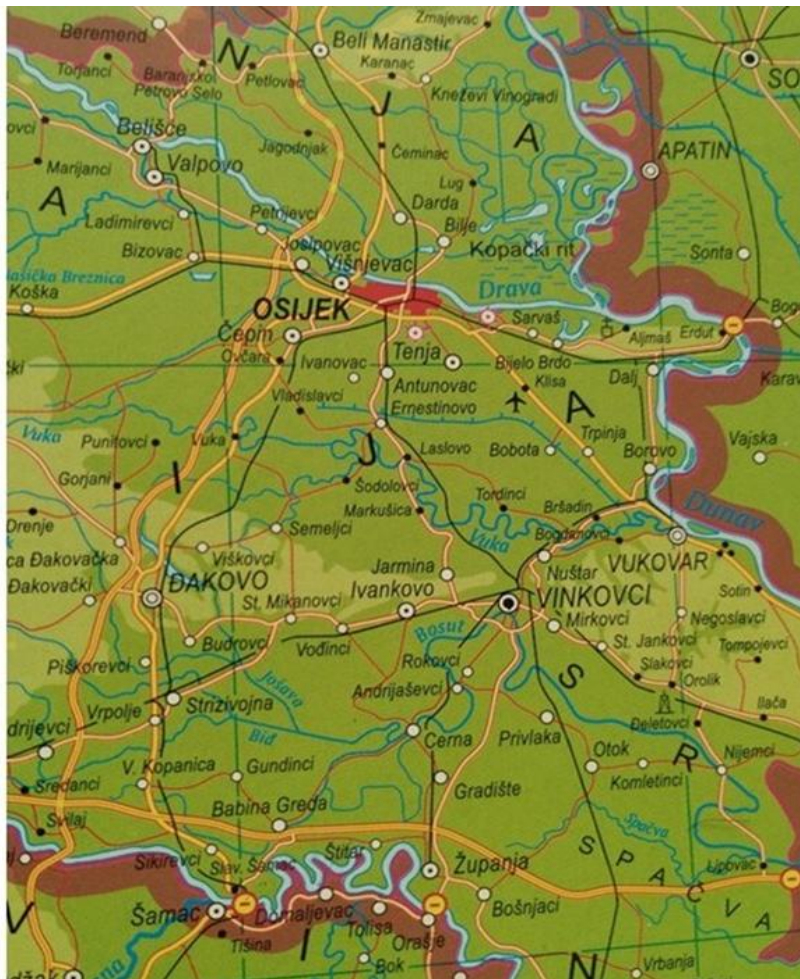
A metoda boje

B metoda izohipsa

C metoda krtičnjaka

D metoda sjenčanja

**SLJEDEĆA DVA ZADATKA RIJEŠITE S POMOĆU PRILOŽENOGA ISJEČKA
GEOGRAFSKE KARTE.**

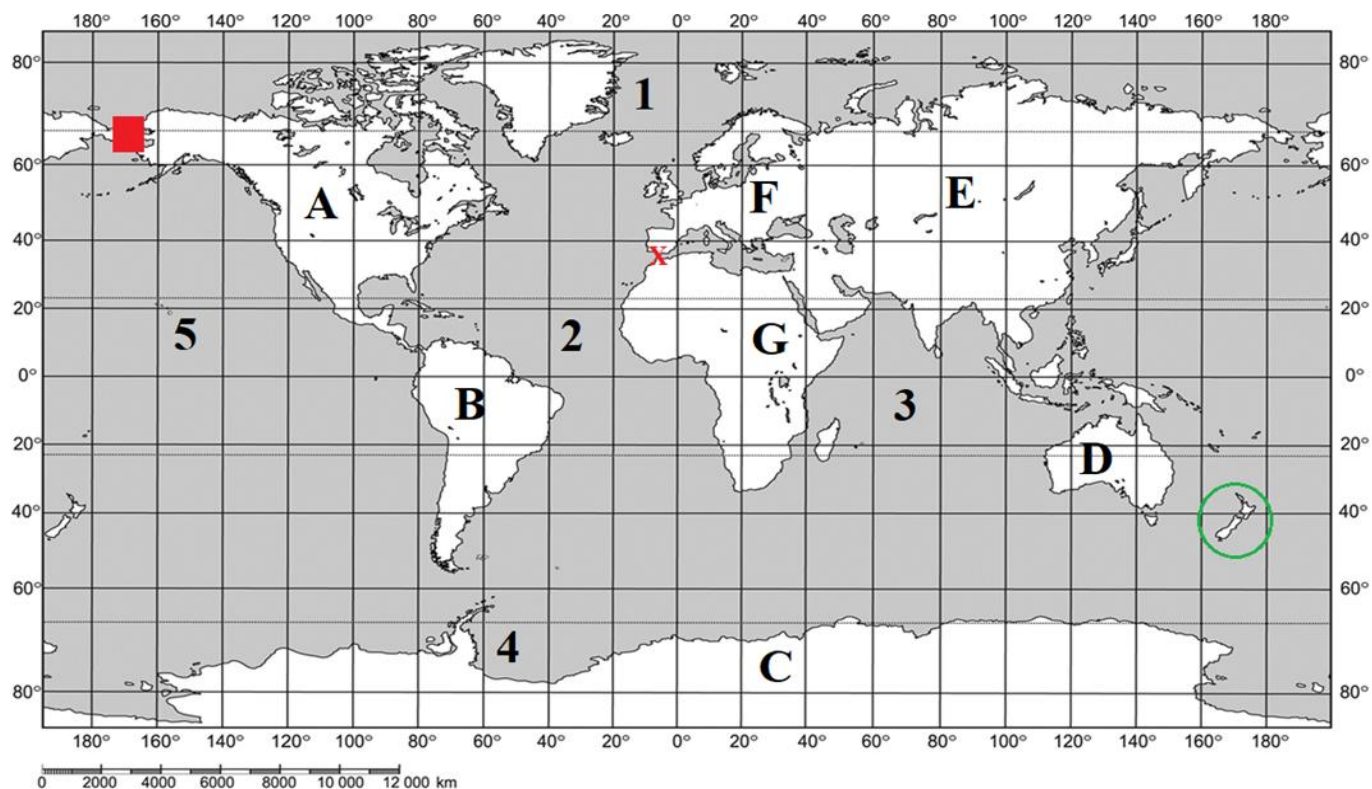
2

21. Prema broju stanovnika najmanje je naselje označeno na karti na rijeci Dunav, a najbliže ušću Drave, _____, dok je najveće naselje na rijeci Dunav u Hrvatskoj _____.

2

22. Sjeveroistočno od najjužnijeg graničnog prijelaza na geografskoj karti nalazi se naselje _____ (upišite ime) koje broji 30 800 stanovnika. Jugoistočno od toga naselja nalazi se nalazište nafte koje, prema malome naselju neposredno jugoistočno od nalazišta, nazivamo _____.

SLJEDEĆIH PET ZADATAKA RIJEŠITE S POMOĆU PRILOŽENE GEOGRAFSKE KARTE.

3 23. Ime je morskoga prolaza označenoga crvenim pravokutnikom _____ prolaz i povezuje _____ ocean koji je na priloženoj geografskoj karti označen brojem _____ te _____ ocean koji je na priloženoj geografskoj karti označen brojem _____.

1 24. Ime je površinom najvećega kontinenta Novoga svijeta _____, a na priloženoj geografskoj karti označen je slovom _____.

2 25. Ime je kontinenta kojemu obično pribrajamo otočnu državu zaokruženu zelenom kružnicom _____, a na priloženoj geografskoj karti označen je slovom _____. Ime je oceana koji se nalazi zapadno od navedenoga kontinenta _____ ocean, a na priloženoj geografskoj karti označen je brojem _____.

2 26. Istočno od morskoga prolaza označenoga crvenim znakom X nalazi se _____ more na čijim se obalama nalazi najveći broj država _____ Europe (upišite ime europske regije).

1 27. Uokvirite dio površinom najvećega kontinenta koji se nalazi na zapadnoj Zemljinoj polutki.